

[Knud Thomsen.]

nu, da lovforslaget foreligger, kan erhvervslivet i grunden begynde sine detaljerede overvejelser.

Den offentlige administration, navnlig den kommunale administration, vil, som jeg allerede har sagt, blive temmelig meget berørt af denne lovgivning, som jeg må antage at netop den offentlige administration i disse henseender står temmelig fremmed over for; til disse overvejelser er der altså efter køreplanen afsat nogle få sommermåneder og derefter 3 måneder til det fornødne detailsamarbejde mellem administrationen på den ene side og erhvervslivet og de offentlige områder på den anden side.

Vi kunne fra vor side have ønsket, at dette store lovgivningsområde var blevet behandlet roligt og grundigt langs vejen. Det blev altså ikke tilfældet, men merværdiafgiften foreslås nu, skal vi sige som toppen på en kransekage bestående af nye afgifter i hidtil ikke set omfang. Det er jo den sidste kilde, den højtærede finansminister hermed åbner, og jeg synes, at vi fra vor side bør sige til den højtærede finansminister, at hermed er ikke alene den øverste grænse for befolkningens skatteevne nået, men den er overskredet, og det vil absolut være en forudsætning for det konservative folkepartis støtte, at der under det kommende arbejde opnås for os tilfredsstillende resultater med hensyn til merværdiafgiftens tilpasning. Jeg må endnu en gang henviser til, at en rimelig beskatning af befolkningen — direkte såvel som indirekte beskatning — som forudsætning nødvendigvis har den rimelige økonomiske politik, som lader og kun lader det offentlige forbrug stige i takt med produktionens stigning. Også ønsket om garanti herfor vil indgå i vore overvejelser.

Jeg skal derfor til slut sige, at vi betragter merværdiafgiften som en teknisk hensigtsmæssig beskatningsform. Den synes at forbinde det tilsigtede onde, en beskatning nu engang er for den befolkning, der skal bære den, med et tilsyneladende minimum af utilsigtede ondt for de forskellige grene af erhvervslivet, der giver befolkningen dens indtægter. Men teknisk fuldkommenhed alene gør det jo ikke. Med en bemærkning, der er skænket mig fra anden side, skal jeg

kort henviser den højtærede finansminister til, at en guillotine jo også er et teknisk fuldkomment apparat.

Vi vil gå med velvilje ind i den del af det kommende udvalgsarbejde, der har med lovforslagets tekniske udformning at gøre, men vi forbeholder os vor endelige stilling, indtil det ligger helt klart og fast, hvad der kan ske i retning af den omlægning af den øvrige beskatning, som merværdiafgiftens indførelse nødvendigvis må have som forudsætning.

Baunsgaard: Det er givet, at hvis et samfund skal kunne fungere, er det nødvendigt, at man til enhver tid indretter den økonomiske politik efter den struktur, der er gældende i samfundet, og at indrette den økonomiske politik efter den eksisterende struktur betyder nødvendigvis, at man også må tilpasse skattesystemet efter den økonomiske struktur.

Ser man i øjeblikket på vore økonomiske problemer, må alle erkende, at Danmark nu gennem flere år har befundet sig i en situation, hvor vore økonomiske problemer ikke skabes af social nød, som det tidligere var tilfældet, men at problemerne derimod rejser sig, når velstandsstigningen løber for hastigt, når forbruget stiger stærkere end produktionen og den økonomiske balance derved slås i stykker. Alene heraf ses berettigelsen af at gå ind i en skatteomlægning, der betyder, at hovedvægten i vor skattelovgivning lægges på forbrugsafgifter. Når det er forbruget, der giver de økonomiske problemer, forekommer det indlysende rigtigt at lade forbruget holde for i skattepolitikken.

Der er et andet karakteristisk træk, som yderligere understreger behovet for en sådan omlægning, og det er, at den meget høje økonomiske aktivitet og Danmarks noksom bekendte afhængighed af valutaudviklingen gør, at ethvert udsving bliver meget stærkt belastende for den økonomiske balance. Både i 1961 og nu igen i 1965 er vi blevet belært om, hvor stærkt bebyrdende og hvor hastig belastningen er som følge af yderligere udsving på de økonomiske områder. Derfor er det også klart, at man nødvendigvis i denne situation må have en mulighed for hurtigt at kunne påvirke de økonomiske svingninger. Selv om det vel i øjeblikket må forekomme snublende nær at antage, at